

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . . . 50 K Félévre . . . . . 220 K
 Negyedévre . . . . . 110 K Egész évre . . . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Miskolczi Lajos főispán beiktatása

Általános tetszéssel találkozott programbeszéde - Egyesült erővel eltiporjuk a destrukció hidrafejét - Takarékoskosságot követel a város gazdálkodásában - A szomszédos törvényhatóságok képviseltették magukat - Az egyházak, tanintézetek, polgári és katonai hatóságok, társadalmi és gazdasági egyesületek, társaskörök és a sajtó üdvözlő küldöttségei jelentek meg a főispán előtt

Régen nem látott fényes és meleg ünnepség színhelye volt tegnap délelőtt az öreg városháza nagyterme: rendkívüli közgyűlés keretében iktatta Debrecen sz. kir. város törvényhatósága főispáni székébe *Miskolczi Lajost*, aki a kormányzó és a magyar kormány bizalmából hivatalra lesz ennek a nagymultu, fényes történelmi tradícióju és az ország mai csonka helyzetében különösen nagyfontosságú törvényhatósági városnak kormányzását vezetni.

Ünnepélyes keretek között folyt le az installáció.

Tíz órára szólt a közgyűlés meghívója, de már félórával előbb csaknem minden hely el volt foglalva. Az első sorokban Bihar megye husz tagu küldöttsége s a többi szomszédos törvényhatóságok deputációi, Hajdúvármegye tisztikara *Szomjas Gusztáv* főispán és *Pákozdy Sándor* alispán vezetésével, az egyházak fejei: *K. Tóth Kálmán* és dr. *Lindenberger János*, a bírói kar számos tagja *Olchváry Zoltán* táblai elnök és *Kesserű Lajos* törvényszéki elnök vezetésével, s a többi előkelőségek foglaltak helyet. A karzatról ünnepelő szép asszonyok és leányok mosolyogtak le a terembe, mely szorongásig megtelt díszmagyar öltözetű és fekete ünnepelő ruhába öltözött bizottsági tagokkal és vendégekkel, úgy hogy nem maradt üresen a távollétével tündöklő Baltazár Dezső és érdektársasága helye sem.

A polgármester bejelentésénél s a belügyminiszter leiratának felolvasásakor a Miskolczi nevének elhangzásakor lelkes éljenzés harsant fel, majd mikor a küldöttség hívására megjelent a közgyűlés színe előtt az új főispán díszmagyarba öltözött alakja, percekig tartó ováció, éljenzés és taps fogadta. Ünnepélyes esendben hangzottak el az eskü komoly szavai, majd hozzáfogott nagyszabású beköszöntő beszédéhez, melyet nem egyszer szakítottak félbe a totzsés felkiáltásai, az éljenzés és taps.

Általános tetszéssel fogadta a közönség azokat az elismerő szavakat, melyekkel hivatali elődjéről: *Hubert Ottó*ról emlékezett meg, ki nek tiszteletreméltó, puritán egyénisége előtt készséggel hajította meg zászlóját.

Az egész beszéd a hazáját szerető, keresztyén hitéhez ragaszkodó, magyar fajáért elszántan harcolni kész, higgadt, de határozott, megalkuvást nem ismerő férfi imponáló komoly megnyilatkozása volt. Súlyos szavak, tömör gondolatok, világos megállapítások, egy mélygondolkozású főnek megnyilatkozásai kerestek utat elsősorban az értelemhez, de meghallgatásra találtak a szívben is.

Ez a program minden becsületes magyar

ember programja, a mi programunk. Ennek megvalósítására irányuló törekvésében minden erőnkkel készek vagyunk támogatni, vele vállalva dolgozni s az általa kijelölt uton vele együtt haladni, mert ez az út Magyarország fel-tamadásához vezet.

Részletes tudósításunk itt következik:

Miniszeri leiratok

A beiktató rendkívüli közgyűlést délelőtt 10 órakor nyitotta meg *Csóka Sámuel* helyettes polgármester, aki a következőket mondotta:

— Tisztelt közgyűlés! Mielőtt a közgyűlést megnyitnám, felhívom *Csóka László* tb. aljegyző urat, mondja el a Nemzeti Hírszék egyet. A Hírszék egyetmondása után, melyet a közönség állva hallgatott végig, a polgármester folytatta beszédét:

— Tisztelt közgyűlés! Tisztelettel bejelentem, hogy a mai közgyűlésnek tulajdonképpen egyetlen-egy fontos tárgya van és ez a belügyminiszter ur leiratának felolvasása arról, hogy az ország Főméltósága Kormányzója mezőtelegdi *Miskolczi Lajos* urat városunk főispánjává kinevezni méltóztatott. Tisztelettel bejelentem, hogy a főispán ur Oméltóságával egyetértően állapítottuk meg a mai közgyűlés napirendjét és tüztük ki a rendkívüli közgyűlés idejét. Bejelentem azt is, hogy a főispán ur meghívta az installációra *Hajdu, Bihar, Szabolcs, Borsod, Heves, Szatmár, Jásznagykun-Szolnok* vármegyék, továbbá *Miskolc* város törvényhatóságát. Bejelentem azt is, hogy épen most kaptam meg az értesítést arról, hogy Borsod vármegye és Miskolc város a megjelenésben akadályozva vannak. Miután több előterjeszténi valóm nincs, a közgyűlést a résztvevők szíves üdvözlése mellett megnyitom. Tisztelettel bejelentem azt is, hogy a főispán ur Oméltósága itt tartózkodik a hivatalos helyiségben. Felkérem *Vargha Elemér* főjegyző urat, hogy méltóztassék felolvasni a m. kir. belügyminiszter urnak 1921. június 23-án kelt leiratát *Hubert Ottó* főispán ur saját kérelmére való felmentéséről. A közgyűlés a leiratot felolvasás után tudomásul vette.

A kisebbségek védelme

Páris, július 9. (MTL.) A kisebbségek védelmét biztosító szerződések tárgyában a jelentést szintén *Reynauld*, aki a trianoni szerződésnek is előadója volt, terjeszti elő a szenátusban. *Cruppi* szenátor arra a kérdésre, hogy miért ruházták az előadói tiszteletet itt is *Reynauldra*, a következőket válaszolta:

— A szenátus bizottsága előtt két ut állott nyitva. Vagy érdeméhez képest hosszasan tárgyalja a kisebbségek védelmének kérdését, melynek fontosságáról teljes mértékben megvan győződve, vagy épen a kisebbségek érdekében siettetni a ratifikálást. A bizottság az utóbbi utat választotta és felkérte *Reynauld* szenátort, hogy mindkét szerződés ügyében ő terjessze elő a jelentést.

Ezután *Csóka Sámuel* h. polgármester folytatja beszédét: A városi tanács nevében azt az előterjesztést teszi, hogy *Hubert Ottó* főispán úrvozása alkalmából a város közönsége elismeri, hogy *Hubert Ottó* főispánt, aki rendkívül nehéz körülmények között vette át, mint a város főispánja hivatalát, egy évi működése alatt mindig önzetlen, hazafias intenciók irányították. (Éljenzés) A közgyűlés az előterjesztést tudomásul vette.

Ezután a m. kir. belügyminiszter 1921. június 23-án kelt leiratának felolvasása következett mezőtelegdi *Miskolczi Lajosnak* Debrecen sz. kir. város főispánjává való kinevezéséről. Miután a közgyűlés ezt a leiratot is tudomásul vette, *Csóka Sámuel* h. polgármester a következőket mondotta:

Tisztelt közgyűlés! Miután méltóztatott tudomásul venni a *Miskolczi Lajos* főispán ur kinevezéséről szóló leiratot, nincs más hátra, mint a főispán urat ide meghívni. Tisztelettel javaslom, hogy méltóztassék erre küldöttséget alakítani. — Méltóztassék e küldöttségbe *Kardoss László*, dr. *Fráter Imre*, *Kertész Imre*, *Kernhoffer József* és *Mihalovits Jenő* urakat felkérni és őket megválasztani. (Helyeslés) Felkérem az igen tisztelt küldöttséget, sziveskedjenek a főispán urat értesíteni arról, hogy a rendkívüli közgyűlés a kinevezést tudomásul vette és felkérni arra, hogy a hivatali eskü letétele végett jelenjék meg közöttünk. Addig tisztelettel kérem a tisztelt közgyűlést, hogy miután a főispán ur itt tartózkodik a hivatalos helyiségben, méltóztassék türelemmel várakozni.

Az eskü

A közönség éljenzése közepette lépett a terembe *Miskolczi Lajos* főispán, akinek *Csóka Sámuel* h. polgármester a következő beszédet intézte:

Méltóságos főispán ur! Tisztelettel bejelentem Méltóságodnak, hogy Debrecen sz. kir. város közönsége és közgyűlése tudomásul vette a Főméltóságú Kormányzó ur által városunk főispánjává való kinevezését. Miután a törvényhatóság nevében tisztelettel üdvözlöm, felkérem, hogy a hivatali esküt letenni méltóztassék. (Éljenzés) Felkérem *Vargha Elemér* tb. főjegyző urat, hogy az eskü formát felolvasni sziveskedjék. A hivatali esküt *Miskolczi Lajos* főispán *Vargha Elemér* olvarásában letette és a következő beszédet mondotta:

A főispán székfoglalója

Nagyságos Polgármester ur! Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Mikor a Kormányzó Főméltósága legmagasabb kegyéből és a m. kir. Kormány megtisztelő bizalmából Önök között megjelenni szerencsém van, egy kegyeletes érzés tartja fogva a lelkemet. 40 esztendő halványuló emlékeiből boldog emlékezetű nagyatyám patriárkális alakja jelenik meg előttem, aki 1876-82-ig a főispáni székben ült. Ez az az elszakíthatatlan érzelmi kapcsolat, ami engem — Bihar vármegye szülőjét — Debrecen városához fűz. Ebből a véletlenből származik, hogy már gyermekkoromban ide-

szakadva: második otthonom lett e város, megismertem apraját-nagyját, gondját, baját. Magával ragad sok százados, dicsőséges multja, amelyben nem egyszer írta be nevét, hol a kard élével, hol a tudomány fényével, hol ősi hité erejével az ország, a magyarság történetébe. Elkomorít sivár jelene: hatalmas gazdaságának elköpása, üserejének pártos szétforgásolása, gerinces magyarságának léha elpuhulása, — de rendületlenül bízom a jövőben! Mert a mult tökéletes! Az egyenes kálvinista jellem nem veszhet ki a Méliuszok unokáinak lelkéből, a fajmagyarság ősi vára nem nyithat kaput idegen szellemnek. A mult kötelezi. És ami fényt, dicsőséget, hatalmat itt az ősök felhalmoztak — azt számon kéri tőlünk a történelem.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Nem mulaszthatom el, hogy megemlékezzem hivatali elődömről, aki tiszta kézzel, becsületes szándékkal állotta a törvényhatóság élén a legnehezebb esztendőben félreértésektől felidézett viharait. Ha — épen a meg nem értés miatt — nem is tekinthet vissza olyan sikerekre, aminőket önzetlen szándéka megérdemelt volna: távozáskor, midőn személye kikapcsolódik a politika harcaiból, illendő, hogy barát és ellenség lovagiasan elismerje egyéniségének intaktságát és céljainak önzetlenségét. (Ugy van!)

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Nem veszem hosszasan igénybe szíves türelmüket. Nincs ideje most távolbatekintő és részletes program nyilatkozatnak. Az idő sulya egyetlen kötelességet ró minden becsületes magyar emberre: önzetlenül munkálni az ország újraépítését. (Ugy van!) A végső cél: az ezer éves, hatalmas Magyarország, az irány a fajmagyar politika. (Ugy van!) E politika részletes programját méltóztatnak ismerni, a miniszterelnök ur Öngyméltósága nyilatkozataiból. *Abból a helyzetből, hogy ma erről a helyről van szerencsém Önökhöz szólani, természetesen követelem, hogy a kormány politikáját nemcsak vallom, de azt a vezetésekre bízott törvényhatóságban minden erőmmel, megalkuvás nélkül szolgálni el is vagyok határozva.* (Éljenzés, taps) *Leikiismeretes munkáimról nem téríthetek el sem párt, sem felekezeti, sem magánérdekek; egyenesen megyek azon az uton, amelyet e szerencsétlen országra borult nagy sötétségben a keresztény nemzeti irány lobogó fátyla jelez.* (Éljenzés, taps!) Bizalommal kérem a város egész közönségét: nagyot és kicsinyt, erőset és gyöngét, hogy az ország újraépítésének szent ügyét a részére kijelölt körben mindenki teljes erejével munkálja. Nincs ügy oly szerény, nincs egyén oly jelentéktelen, ami és aki e téren készséges támogatásomra nem számíthatna és ha akadna, aki az újraépítés nagy munkájának gáncsot vet, az törvényadta hatalmam egész fegyverzetében szemben talál. (Éljenzés!)

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! A hosszú háboruban rettenetes elszántsággal pazarul ontotta vérért a magyar faj, bőségesen táplálta a küzdőket a magyar róna. E két kiapadhatatlan forrásban rejlik a magyar nemzet üsereje, amely megküzdött a minden háborúnál borzasztóbb összeomással is, hogy az újraépítés gigászi küzdelmét felvegye. Debrecen város Kanaánján megérett a kalász. Hét éve már, hogy nem az egyesnek, hanem a köznek érik. A magyar gazda ezen önzetlen szorgalmától függ az ország talpraállhatása. Nem kétlem, hogy a város gazdaközönsége az eddig tanusított szívós megerőltetéssel tesz eleget honpolgári kötelességének, a még reánk nehezedő időben. (Éljenzés!)

A magam részéről készséges szöszölője leszek jogos érdekeiknek és kívánságaiknak a m. kir. Kormányánál a teljesítőképesség megértő méltánylása tekintetében. A birtokrendezés politikája a legnagyobb körültekintést parancsolja, hogy az alkotás a mutatkozó szükség és képesség méltánylásával üdvös és marandó legyen és, hogy a reform végrehajtása kizárólag a nemzetfenntartó elem megerősödését szolgálja.

— At, meg at vagyok hatva attól a tudattól, hogy a magyar ember és a magyar föld össze vannak növe. Az agrár érdekeket jobban, mint valaha ápolnunk kell, hiszen C 2 nkamagyarországon ma minden kincsünk

az, amit a föld terem. Ez kötelességünké teszi a termelés intenzivításának fokozását, de egyben az ipar erőteljes fejlesztését és munkaalkalmak sokszorozását is, hogy ne legyünk irigy szomszédaink kénye-kedvének kiszolgáltatva.

Az ország általános szomorú helyzete és az egyesek elkerülhetetlen sulyos anyagi megterhelhetése szigorúan követeli egy pénzügyi, mint gazdasági téren a legmesszebbmenő takarékoskodást. Ezt az elvet kérelmetlenül érvényesítenünk kell a sz. kir. város gazdálkodásában is. (Ugy van!) Ezen általános takarékoskossági elv alól csupán kulturális és népjóléti szempontok képeznek kivételt, (éljenzés) amely téren a meglévő intézmények fejlesztése, valamint üdvös és közhasznú intézmények életre hívása — még áldozatok árán is — elsőrendű nemzeti és faji érdek. A belügyi reformok megalkotása csak rövid idő kérdése. De csak óvatos kézzel és biztos látással szabad az ezeréves alkotmány védőbástyáihoz nyulni, (ugy van) hogy mikor a haladó kor kívánalmait kielégítjük, meg ne bénítsuk azt az alkotmány- és nemzetfenntartó erőt amely a törvényhatóságokban, különösen a vármegyékben rejlik és hogy az alkotandó szervekben szóhoz ne juthasson a demagógia. (Ugy van.) A m. kir. kormány hazafias, böles mérséklete, valamint a belügyminiszter ur széles tapasztalata és szívós magyarsága garanciát nyújtanak a főbenjáró kérdés helyes megoldására. Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! A hazugságok forradalma által megnyitott esatornak szennyes áradattal borították el ezt a boldogtalan országot. Ennek a fertőzésnek ma is érezhető nyomai vannak még közéletünkben. Az egyének önfegyelmzése, a demagógia elnémitása, a sajtó, a politika és a nyilvános élet hangjának és modorának tárgyilagos finomsága, a tekintélyek tisztelete oly elsőrendű követelmények, amelyek nélkül eredményes nemzeti munka el sem képzelhető. (Ugy van.)

A példának innen, a törvényhatóság díszes csarnokából kell világítania (ugy van) és én bízom az összes pártok hazafias érületében, hogy testvéri kezét fogva, egyesült erővel és akarattal elliporjuk a destruktív hidrefejét.

— Hogy ugy a sz. kir. város belügyeit, mint általában minden gondozásomra bízott és ellenőrzésem alá vonható ügyet kizárólag a közérdek és a változot nemzeti szempontok értelmében fogok kezelni, — felesleges hangsúlyoznom. Remélem és elvárom, hogy ugy a tisztviselői kar, mint általában mindenki, akire valami bízott, a közönséges mértéken felül teljesíti kötelességét, mert becsülésre csak az érdemes, aki minden erejét hazafias odaadással állítja a magyarság legázolt ügyeinek szolgálatába. (Ugy van.) Ez a fokozott kötelesség teljesítés az egyetlen biztos támasza annak a rendíthetetlen hitnek, ami e kifosztott, megtepert, szétszaggatott ország talpraállításának herkulési munkájában kell, hogy vezéreljen bennünket. Aki magában erőt, önzetlen készséget, elszánt akaratot nem érez, az álljon félre az áldozatkész munkások utjából. (Ugy van.) Elnézésnek nem lehet helye senkivel szemben és arra nem reflektálok a magam részéről sem. (Éljenzés.) Addig maradok csak e helyen, amíg

A belgrádi merénylet

Berlin, július 9, A belgrádi kormány kitar amellet az állítása mellett, hogy Sándor régensherceg elleni merényletben valami bécsi fiók-szovjet is résztvett. A belgrádi kormány is a Bécsbe küldött aktadarabjában felvilágosítást kér erről az ügyről. Többek között azt állítja, hogy Bécsben bombavető iskola van, amelynek felkutatását kívánja. A bécsi körök bünrészességének megállapításában a belgrádi rendőrség egyik bizonyítékául szolgál az is, hogy letartóztattak egy belgrádi félvilági hölgyet, aki a háboru alatt az osztrák-magyar külügyminiszterium számára kémiszolgálatot teljesített. Ez a letartóztatott félvilági hölgy állítólag szeretője lett volna Marinkovicsnak, az elmenekült bombavetőnek. A jugoszláv lapok közben prágai értesüléseket közölnek, amelyek szerint az ottani mértékadó körök egyetértettek a Bécsben teendő erőlyes közbelépés és esetleges megtorlás tervével.

a lelkemben élő nemzeti gondolatot eredményesen szolgálhatom, (éljenzés) de méltóságom külső disze egy percig sem fog itt tartani. Csak a kötelességek fokozott teljesítése tölthet el azzal a megnyugtató tudattal, hogy fajunkat, nemzetünket legnagyobb megpróbáltatásában hűséggel szolgáljuk. Csak ha megtartani, sőt fokozni bírjuk anyagi erőnket, ha fejleszteni tudjuk kulturánkat, ha igazi nemzeti tartalommal töltünk ki minden keretet, ha fanatikus izzásba tudunk hozni minden magyar lelket, remélhetjük, hogy újra boldog és hatalmas lesz Szent István országa. (Ugy van. Éljenzés.)

— Ezzel a hittel köszöntöm ebben a reám nézve ünnepélyes órában a tekintetes Törvényhatósági Bizottságot és az engem itt szíves megjelenésükkel megtisztelő vendégeket, mikor Debrecen sz. kir. város főispáni székét elfoglalom. (Hosszan tartó éljenzés és taps.)

A polgármester üdvözlöte

A főispán beszédjének elhangzása után Csóka Sámuel h. polgármester emelkedett szólásra és a következő beszédet mondotta:

— Méltóságos főispán ur! Amikor Méltóságod mint e városnak új főispánja esküt téve és követendő irányelveit körvonalozva, a főispáni székét elfoglalja: Debrecen sz. kir. város tanácsa és tisztikara nevében őszinte tisztelettel és szeretettel üdvözlöm Méltóságodat. Üdvözlöm azzal a reménnyel, azzal a hittel, hogy Méltóságod a közigazgatás terén szerzett gyakorlati ismeretei mellett, tudásával, a legtisztább szándék által vezérelt jóakarattal és tapintatos eljárásával megtudja találni az utat, amelyen városunk közigazgatási érdekeit előmozdíthatja.

A hosszú háboru, a két forradalom és a román megszállás városunkat is nehéz megpróbáltatások elé állította. Nagy pusztítást végeztek ezek az erkölcsiekben, felidézvén az ősmagyar turáni átkot, a széthuzást, a pártoskodást, belső egyenetlenséget és meghasonlást országszerte. Nagy feladatok várnak reánk. Vissza kell szerezni azokat az elvesztett, vagy elrombolt erkölcsi és vagyoni erőket, amelyekből beennünket az utolsó évek megfosztottak. Összetartással és teljes erővel ismét a termelő munkához kell fogunk. Nem szabad különbséget tenni magyar és magyar között, mert ennek a hazának mindnyájan felekezeti különbség nélkül egyformán édes gyermekei vagyunk, (ugy van) voltunk és leszünk. A társadalmi rend és béke, az egymást megértés és a felekezeti béke az egyedüli alap, amelyre az új hazát felépíthetjük. Debrecen sz. kir. város tanácsa és tisztikara mindig ezekért az eszmékért küzdött és a jövőben is ezekért fog dolgozni. En Méltóságodat, kinek régi barátságával is dicsekedhetem, ugy ismerem, hogy a kitűzött elveit: a megalkuvás nélküli keresztény és nemzeti alap javára, a város anyagi helyzetének erősítésére, a kis emberek szociális védelmére és Debrecennek, mint a Tiszántul fővárosának kulturális, gazdasági és erőhatalmi tényezőként is a legmesszebbmenő kifejlesztésére érvényesíteni tudja. Városunk közigazgatásával, illetve annak ellenőrzésével Méltóságodnak, az én meggyőződésem szerint nem lesz nehéz dolga, mert e város tisztikara — és ezt büszkén, felemelt fővel állítom — kötelességét ismeri, a törvények által reá ruházott teendőit lelkiismeretesen végezte mindenkor és végezni fogja ezután is és ha Méltóságod ezt a tisztikart bizalmával megajándékozza: annak működését hathatós befolyásával támogatja, városunk közigazgatásával a jövőben is a legszebb eredményt leszünk képesek felmutatni. Ismételtén szívem melegevel üdvözlöm Méltóságodat. Segítse Isten, hogy sikerüljön nemesen betölteni hivatását és közmegelegedésre megoldani eléje tűzött feladatát és ünnepélyes ígéretet teszek, hogy a város Tanácsa és tisztikara Méltóságodat nehéz munkájában a legodaadóbban és a legnagyobb készséggel fogja támogatni.

Méltóságod törekvéseire Isten áldását kérem! (Lelkes éljenzés.)

A közgyűlés szónoka

Ezután Kölcsey Sándor dr. tb. főügyész Debrecen sz. kir. város törvényhatósága nevében a következő beszéddel üdvözlölte a főispánt:

Méltóságos Főispán Ur! Debrecen szabad királyi város törvényhatósági bizottsága nevében üdvözlöm Méltóságodat a város főispáni székhének elfoglalása alkalmából.

Az üdvözlésünk becsületos és őszinte, mert hiszen azok a gondolatok, melyeket méltóságod sajátjának, — városunk kormányzásában vezérlőjének vallott, azonosak a mi lelkünkben élő gondolatokkal. A mi szerencsétlen, árva nemzetünk ezer év óta ezer csalódáson ment át. Csalódott, mert mindig könnyen hívő volt és nem azokra a fiaira hallgatott, akik a józan okosságot hirdették, akik az összetartásra intették, nem a Zrínyi Miklósokra, nem a Széchenyi Istvánokra hallgatott, — hanem hitt mindig azoknak, akik értettek hozzá szemérmelen hazugságaikat és önös céljaikat demagog frázisok mögé bujtatni, — hitt a Károlyi Mihályoknak, Kun Béláknak, akik az ellenség pénzével zsebükben ámitottak. (Ugy van!) A magyar nemzetet saját jóhiszeműsége engedte a sötét pusztulásba jutni. De egyszer aztán mégis csak megvirradt! A földhöz sujtatás kabulatából végre is magára eszmélt a magyar és visszafajzott szenvedélye elementáris erejével fordult mindazok ellen, akikben részeseit látta romlása előidézésének, *ujra a keresztyén erkölcsöt tette mindenekfelett valóvá és a vérző hazát újra mindennapi imádságába foglalta.*

Vigyáznunk kell! Ez az ország még egy csalódást nem bír ki. Hungária a boncaszitalon fekszik, végtagjai levágyva, csonka teste ezer sebből vérzik. Ha valaha, most igazán szemünk előtt kell hogy lebegjen Magyarország Nagyurának mondása: „Kísérletezésre nincs idő”. Itt van az utolsó perc arra, hogy minden magyar ember összefogjon és dolgozzék vasszorralommal, fáradhatatlan kitartással, — hogy kiki ott ahová sorsa helyezte énjének legjavát adja a köznek akár a feje, akár a két keze munkájával dolgozik is. (Ugy van).

Ez a törvényhatóság bizalommal tekint Méltóságod működése elé és meg van győződve Méltóságod pártokon felül álló, higgadt tárgyilagosságáról, bizik szaktudásában, erélyében, — Méltóságod személyét erős garanciának tartja arra, hogy működésében minden mellék tekintet nélkül egyedül a közérdek vezetendi.

Ezen működésében biztosan számíthat Méltóságod a törvényhatóság támogatására. Működéséhez erőt, egészséget, szerencsét kívánunk és mindenekelőtt Isten áldását kérjük! (Eljenzés, taps).

Ezután Fráter Imre főtanácsos előterjesztésére a közgyűlés elhatározza, hogy az elhangzott beszédekét megőrökítik. Majd a főispán, hivatkozással arra, hogy a rendkívüli közgyűlés napirendjén több tárgy nem szerepel, az ülést berekeszti.

A küldöttek

A főispán a rendkívüli közgyűlés berekesztése után tisztelgő küldötteket fogadott. Elsőnek a főispán szülőmegyéje, a jelenleg csonka Biharvármegye husz tagu küldöttségét fogadta, melynek élén *Baranyi András* alispán üdvözölte meleg szavakkal. A meleg köszöntésre a főispán a következő meghatott szavakkal válaszolt:

Nagyságos alispán ur, kedves barátaim! Meghatottan fogadom Csonkabiharország üdvözlését. A testvéri érzés melege csap a szívembe, mikor az ősi rögről, apám sirja mellett jöttök üdvözölni az ideszakadt fiut. Az élet szétszórt engem, a kötelesség parancsol, csekély magam is ki már sok csalódás után haza indultam kis falumba pihenőre, ime újra itt vagyok a közélet porondján, újabb küzdelmek újabb csalódások küszöbén.

Jól esik ebben az órában a Ti testvéri szívetek melegét érezni, jól esik rajtatok keresztül azokra a testvérekre, rokonokra, barátokra, magyarokra gondolni, akiket, hogy újra ölelhessünk, el kell tolnunk a határt, Csonka-Biharország, Csonkamagyarország mostani határát. Jól esik megüzenni nekik általatok, akikhez áthallatszik az ő kinos sóhajtásuk, általatok, akiktől áthallatszik hozzájuk a reménység biztató suttogása, hogy itt ma minden becsületos magyar ember csak egyért, csak azért dolgozik. Szívükből köszöntelek benneteket a *viszontlátásra nagy Biharországban!*

Ezután a *törvényhatóságok* üdvözlését tolmácsolta Csonkaszatmárvármegye főjegyzője:

dr *Streicher Andor*. A főispán válaszában a következőket mondotta:

— Az alkotmány és nemzetfenntartó erőt a törvényhatóságok képviselik. Ha ezekben erős a faji érzés, a nemzeti öntudat és az ősi érelyekhez való ragaszkodás, ha az ezeréves keresztyén eszmét és a keresztyén morált nem fertőzi meg bennük a nemzetköziség szennyes áradata és testvéri kezét fogva híven összetartanak, akkor az az erő szétfeszíti az erőszakos határok bilincseit és mi ismét a Kárpátoknak támasztjuk vállainkat és lábainkat az *Adriánál* vetjük meg. Minden törekvésem az lesz, hogy Debrecen város, a Tiszántul és a mostani keletéig e nagy metropolisza büszkén vallja magát ebben a gondolatban testvéreteknek.

Az *ősz Könyves Tóth Kálmán* vezetésével jeient meg ezután a *református egyház* népes küldöttsége, amelynek a következő szavakkal mondott köszönetet a szíves üdvözlésért:

— Ősi kálvinista családban mindig a puritán egyszerűség és egyenesség szellemében nevelkedtek a generációk. A *magyarsághoz és a tiszta hithez való ragaszkodást apáimtól örököltem*, akik mindig büszkén vallották magukat magyaroknak és kálvinistáknak. Hiszen e két fogalom egygyé olvadt Magyarország történetében. A magyar faj táplálta a magyar vallást és a magyar vallás védte a magyar fajt a századok viharában. *A mi vallásunk a kurucok, Bocskay, Bethlenek vallása, akik a fajmagyarság bátor harcosai voltak, akik sohasem hajoltak meg idegen érdekeknek, sohasem engedtek befolyást idegen szellemnek.* Az ő példájuk világítson nekünk ma, a magyarság kétségbeesésében sötét éjszakájában.

A *róm. kath. egyház* küldöttségét dr *Lindenberger János* prépost-plébános, püspöki helynök vezette a főispán elé, aki az üdvözlésre a következőket válaszolta:

— Bár nem vagyok egyházuk fia, közeli lelki rokonságot tartok Önökkel. Aki karjain neveit, akinek gyermekkorom első örömeit köszönöm, aki lelkembe a szépnek és jónak csiráit ültette: az édes anyám a róm. katolikus egyház buzgó híve. Érezhetnek-e hát Önök iránt egyebet, mint testvéri szeretetet és megértést? Ezeket az érzelmeket csak erősíti az a megbecsülés, amit minden hű magyar embernek éreznie kell, aki az Önök nemzetépítő munkáját figyelemmel kíséri. Mindig számíthat az egyház hazafias működésében, elfogulatlan lelkes támogatására.

Kratochwill Károly tábornok vezette ezután a katonai körlet tisztelgő küldöttségét *Miskolczy főispán* elé, aki a tiszti küldöttség üdvözlését a következő szavakkal köszönte meg:

— Hungária sárbatiport lobogóját a nemzeti hadsereg fővezére emelte magasra és a nemzeti hadsereg vitéz tisztjei hordták körül ebben a legázott, de újra feltámadó országban. E lobogó három szívének ezer év dicsősége, szenvedése és tanulsága örök időkre szóló jelentőséget adott: a magyar haza, a magyar faj iránti lángoló szeretetet, a vallás-erkölcs hóféhér tisztaságát és a régi dicsőség feltá-

A Felvidék autonómiája

Prága, július 9. (LTI) Dr *Tuka* egyetemi tanár, mint ismeretes, autonómia tervezetet dolgozott ki a Felvidék számára, amelyben többek között ezeket írja:

— A valódi életet biztosítja számunkra az, hogy a csehek és tótok két különböző nemzet fia, hogy a mi felfogásunk és elveink egészen különböző valamik, hogy földrajzi és gazdasági létörülményeink eltérők; mindkét nemzetnek más és más a gondolkodás módja és mások az érzései, mások a hagyományai. Ezért mindeniket más jog és más szociális struktúra illeti meg. A két állam egyikének sincs joga, — akár a cseh tartományt, akár a Felvidéket vegyük — beleavatkozni a másik állam belügyeibe. A két állam szerződési viszonyait a nemzetközi törvényszék határozza meg.

A néppárt lapja a „Szlovák” úgy ír, hogy a néppárt feltétlenül ragaszkodik az autonómia minél előbb való végrehajtásához és hogy legközelebb a nemzetgyűlés elé terjeszti az őszes kidolgozott tervezeteket.

madásának nem hervadó reményét szimbolizálják e színek. Valamennyien e lobogók alá sorakoztunk, akik e hazának hű fia vagyunk: katona és polgár egyaránt. Egy a célunk, egy a hitünk, egy a reményünk. Méltóságok a kaszárnyában, mi a polgári életben, ugyanazt a szent ügyet szolgáljuk: *erőtéljes, gerinces, erkölcsös és megbízható nemzedéket nevelni a háromszínű lobogó alá.*

Majd a *Tisza István Tudomány-Egyetem* küldöttsége nevében dr *Pokoly József* rektor üdvözölte a főispánt, aki az üdvözlésre ezeket felelte:

— A férfiu, akinek dicsőséges neve a debreceni egyetem homlokán ragyog: nekem kora ifjúságomtól hódolattal tisztelt ideálom volt és marad. Szerencsés voltam az ő élete utolsó másfél esztendejében varázsos egyéniségét közvetlen közelből szemlélni és nem tudnám eldönteni, hogy ebben az egész emberben a meg nem alkuvó elszántság, vagy a szív volt-e nagyobb. Ha — amiről meg vagyok győződve — nem hiu dicsekvés a Debreceni Egyetem homlokára írt név, hanem szent szimbólum: akkor a jövő generációk férfiai a hitben rendíthetetlenek, a hazáért önfeláldozók, a kötelességteljesítésben elszántak, tudásukban komolyak, léleklben nemesek, szívükből gyöngédek és fajuk szeretetében lángolók lesznek. *Akkor nem dőre ábránd, hogy ez az ország még egyszer hatalmas lesz és magyar.*

A kollegium üdvözlésére, amelyet *Erdős József* dr tolmácsolt a főispán előtt, a következő választ adta:

— Az *ős Kollégium* kedves megemlékezését mély tisztelettel fogadom, mint hálás fiu. Egész tanulói pályám a Kollégiumhoz fűz. A tudományok ismeretén kívül ott szívtam magamba azt a gerinces magyarságot és hajlíthatatlan kálvinista egyenességet, amelyekkel az élet viharában minden megpróbáltatás között szilárdan megtudtam állani. Töltse meg az az ősi intézet boldogtalan szegény hazánk fejlődő ifjúságának lelkét Kálvin tiszta hitének erejével, a valláserkölcs szelid nyugalmával és a magyar faj végtelen szeretetével. *Neveljen így az eljövendő Magyarországnak új honfoglalókat.*

A debreceni tankerület nevében dr *Ady Lajos* főigazgató mondott üdvözlő beszédet, amelyre a főispán így válaszolt:

— A nemzetek életképességének fokmérője kulturájuk. A kulturának minden időben legelső tényezője volt és lesz az iskola. Az iskola, amely nemesek tanít, hanem nevel is. Hogy 1918-ban hazafiasságban és morálban oly mélyre süllyedhettünk, annak egyik okát abban találom, hogy sok iskola csak tudományt tömött, de nem nevelt, sok pedig tetszelgett magának a vallásos érzést lekicsinylő „modern” irányával és ezen megtévesztő jelszó örve alatt becsempészni engedte az ifjúság lelkébe a destruktívot. *Minden nemzetnek főerősége a faji öntudat*, nekünk pedig az idegen és irigy népek gyűrűjében ez létfeltételünk.

— *A jövő sikere az ifjúság nevelésben rejlik.* Ennek meg sem mérhető felelőssége a tantestületekre hárul. Ezt a magas sztos hivatást a testületek csak úgy tölthetik be, ha minden tagjuk kobelében olyan lánggal ég a faji öntudatnak, meg nem alkuvó hazafiasságnak, mély vallásosságnak és tiszta erkölcsnek érzése, hogy azzal izzásba képesek hozni az ifjúság fogékony lelkében szunnyadó szép és nemes tulajdonokat. Önök mélyen tisztelt uraim, egy nemzet történelme előtt fognak felelni azért, hogyan teljesítik kötelességüket.

Ezután a *Mdv.-nak*, az általános *Ipartestületnek*, a *Debreceni Kaszinónak* és a *Gazdasági Egyesületnek* üdvözlő küldöttségeit fogadta a főispán, aki elismerését fejezte ki a vasutasok önfeláldozó munkájáért, fokozott nemzetépítő munkára hívta fel az iparosságot, további barátságáról biztosította a Kaszinót és a magyar föld megbecsülésére, az ősi röghöz való ragaszkodásra buzdította a gazdasádsadalmat.

Majd a keresztyén munkásság küldöttsége jelent meg előtte dr *Szabó Pál* vezetésével, akinek üdvözlő szavaira a következőkben válaszolt:

— Hogy Önök ma itt előttem megjelentek, abban biztató jelét látom annak az elhatározásuknak, hogy mint a szerencsétlen ma-

gyar hazának hűségesei, a szenvedő magyar államnak derék polgárai részt kívánják venni az ország újraépítésében. Az állam minden becsületes polgáraitól elvárja ennek a kötelességnek a teljesítését. És én, mint a kormány képviselője azért vagyok itt, hogy azokat, akik erre a szent munkára sereglenek, számon tartsam. A régi Magyarország emberei: gazdagok és szegények, munkaadók és munkások, urak és parasztok megértették egymást. Összetartotta őket a faj- és emberszeretet, a családi érzés és a templom. De jöttek hitvány idegenek: befurakodtak a magyar munkások közé; hazug ígéretekkel kicsalták bizalmukat és garasait, vezérekül tölték fel magukat és megtömték saját zsebüket. Osztálygyűlést szítottak, a megértés keresése helyett sztrájkokat erőszakoltak és az 1000 éves dicsőséget hirdető nemzeti színű zászló gyalázásával meglobogtatták a nemzetköziség vörös rongyát. A háború sok szenvedése, az avval járó nyomorúság és elégedetlenség kezükre járt. Kint és bent tervszerűen folytatott igazgatásokkal előkészítették az összeomlást és annak zavarásában — ha nem is hosszú időre — magukhoz ragadták a hatalmat. Láttuk, hogy mint kezelték azt. Megesufoltak mindent, ami erkölcs, vallásos és nemzeti. Szétosztották az ország testét, ellopták vagyonát, aláásták becsületét. A munka hazug jelszavával orgiát ültek a munkátlanságnak. Szerencse, hogy mérhetetlen volt az étvágyuk és nagy a sietésük. Ez okozta, hogy az első meglepetés kábulata után kiabrándult és elfordult tőlük mindenki. Legkeservebben csalódtak — akiket elsősorban megcsaltak és kihasználtak, a jóhiszemű, becsületes magyar munkások. Ez a keserves csalódás legyen az Önök életének, jövő nemzedéknek nagy tanulsága, hogy a magyar munkásnak a saját fájával kell összeforrasztania érzésben, gondolatban, hitben és erkölcsben. Hazug ígéretekre ne hallgassanak, idegen érdekeket ne szorgalmazzanak. Az értelmes magyar munkásság józan belátása magától is megtalálja az érvényesülés útját, úgy az életben, mint a politikában. Vissza a magyar régi erényekhez, a faj és emberszeretethez, a család és vallás tisztelgetéséhez! A becsületes munka biztosítja Önöknek polgártársaik becsülését s józan gondolkodás utat nyit társadalmi és politikai érvényesülésükhez, hazafias viselkedésük a nemzet tisztelgetését szerzi meg. Készségesen támogatam Önöket ezen törekvésükben.

Ezután a debreceni keresztyén sajtó nevében dr. Komlóssy Imre a „Hajdúföld“ főszerkesztője üdvözölte a főispánt, s hangsúlyozva a sajtó rendkívüli nagy fontosságát a nemzet életében, biztosította őt hazafias munkájában a keresztyén sajtó támogatásáról. Miskolczi főispán az üdvözlő beszédre a következőket válaszolta:

— A sajtóra hatalmánál fogva nagy és szép feladatot hárul az ország újraépítésének nehéz munkájában. — *Amit Önök irnak, azt százezer ember lesi és nyeli mohón az újság ingerével Százezer embernek épülés az, vagy méreg naponkint, aszerint amint hivatás magaslátán, vagy lelkiismeretlenül használt fegyverét, a tollat az újságitró.* A sajtó kulturmissziója kétségen felül áll. A felnöttek olvasója az. Hiszen az olvasók 80 %-a a naponta elébe tált táplálékból szívja a meggyőződését. Az izlése szerint formálódik, milyen esemégyével tartja őt lapja. Ne tévesse szem elől a sajtó hogy övé a gyönyörű kötelesség, a naponkénti érintkezés hatalmával ebrentartani a faji érzést a nemzeti gondolatot, szítani a ki nem aludnató vágyat a Kárpátok zölgje, az Adria kéke után. Tüzes nyelvet adni minden eszmének, ami a magyar faj összetartását szolgálja és némaságra kárthatni minden törekvést, ami magyar embert magyar embertől elválasztani alkalmas. Készségesen támogatam a sajtó hazafias munkájában, viszont nem riadnék vissza beavatkozástól sem, ha az provokáltatnék. De ez a politikai hatóság részéről csak

ultima ratió lehet. Önöknek megvannak az autonóm szerveik, módjukban van hát kiselejtezni azt az orgánomot, vagy egyént, amely, vagy aki nem állna hivatása magaslatán, vagy pláne a közre ártalmasan működnek.

Végül a városi tisztviselők küldöttségét vezette a főispán elé Csóka Sámuel polgármester-helyettes, akinek üdvözlő szavaira a főispán ezeket felelte:

— Méltóztattak hallani azokat az általános elveket, amelyek főispáni működésomban irányítani fognak és amelyekhez a kormányzatomra bízott törvényhatóság tisztviselői kárának természetszerűleg alkalmazkodnia kell. Ösmerem az Urak kiváló képességeit és ez garancia arra nézve, hogy a város közigazgatása pontos, gyors és tökéletes lehet. Hogy ez egyöntetűen és az országos kormányzat irányzatával teljes összhangban is történjék, azt lesz szerencsém a közvetlen érintkezés és felügyelet folytán állandóan ellenőrizni. Sípási a munka, amelynek nemes versenyében helyet kérek, de mindenkitől elvárom, hogy versenyt dolgozzék. Az idő súlya nem enged kiméleket azokkal szemben, akik nem hajlandók egész lelküket áldozni, mikor ezer meg ezer csonkaterületen. A fegyelmi hatóságot nem hatalmi, hanem kormányzati eszköznek tekintem, és bár, teljes tisztelettel respektálok az egyén magánügyeit, — *kemény kézzel avatkozom be, ha bárkit is birmily vonatkozásban találék a destrukciónál.* Bizom az Urak kipróbált erejében és munkaképességében. Önzetlen és hazafias munkájukban bennem nemcsak megértő munkatársa, de jogos érdekeiknek mindenkor és mindenhol készséges szószólójára is találunk. Ezzel a főispán ünnepélyes beiktatása véget ért.

Kereskedelmi tárgyalások

Bécs, július 9. (MTI) Ausztria legközelebb kereskedelmipolitikai tárgyalásokat kezd Magyarországgal és Romániával. A tárgyalások célja, hogy az áru és személyforgalmat megkönnyítsék. Ezeket a kérdéseket eredetileg tudvalevően Portoroseban kellett volna megvitatni.

Nemzetközi leszerelés

Budapest, július 9. (M. T. I.) Washingtoni jelentés szerint Harding kijelentette, hogy legközelebb megkezdje az akciót a nemzetközi leszerelési konferencia összehívása érdekében. A szenátusban határozati javaslatot fognak benyújtani, mely felhatalmazza az elnököt, hogy arra az időre, amíg a konferencia ülészik, szüntesse meg a hajóépítkezéseket.

Könnyítések a trianoni béke feltételein

Páris, július 9. (MTI.) Raynaud szenátornak a trianoni békeszerződésről szóló jelentése teljes szövegében készen van. Hangoztatja egyebek között, hogy több mint három millió magyar fog élni az új Magyarország határain kívül, de lehetetlen volt oly határt állapítani meg, amely megfelelt volna valamennyi nemzetiség kívánságának. Ami Millebrand kísérőjegyzékét illeti, itt csak barátságos közvetítésről lehet szó, hogy valamennyi félt az általuk elfogadott változtatásokra indítsák.

Megemlíti azután a jóvátételi teljesítményeket. Az első fizetést 1921. május 1-én kellett volna teljesíteni kamatmentes bonok kibocsátásával. A szerződés a fizetések időtartamát megállapítja, de nem állapítja meg azok nagyságát.

Magyarország javai és bevételei, garanciái a békeszerződésből származó valamennyi kötelezettség végrehajtásának. A jelentés hangoztatja az új Magyarország pénzügyi nehézsé-

Lemondás a rokkantsági illetményről

Sok olyan jobbmódu hadirokkant áll a rokkantsági nyugdíj élvezetében, kik arra kedvező vagyoni helyzetüknél fogva rászorulva nincsenek. Az ilyen jobbmódu hadirokkantoknak a rokkantsági nyugdíj élvezetéről való önkéntes lemondása — az olyanok javára, kik arra sivat helyzetüknél fogva mindenképen rá vannak utalva — kívánatos volna.

Ennélfogva felhívom azon jobbmódu hadirokkantok, kik kedvező vagyoni helyzetüknél fogva hajlandók volnának a rokkantsági illetményeikről lemondani, hogy megfelelő felvilágosítás és a lemondásra vonatkozó jegyzőkönyv felvétele végett a központi járási és Debrecen városi statisztikai hivatalban, városháza, félemelet, 12. számú szobában jelentkezzenek.

Központi járási és Debrecen városi statisztikai hivatal.

Diákgyűlés

A pestmegyei Tótfaluhoz tartozó tahi-telepet ma már elpusztult jó nektárt adó kitünő szőlőiről emlegették, nevét a magyar turista egyesület tevékenysége vitte be a köztudatba, most a Magyar Ev. Ker. Diákszövetség gyűlésével kapcsolatban viszi szét hírét a sajtó országszerte. A mindenünnen összegyűjt keresztyén főiskolai diákság (Debrecenből is résztvettek, ha nem is elegendő, de szép számmal) testét itt elevenítették új életre az erdős püsi hegységéből özönlő kristálytisza levegő és a szentendrei Dunaág csapkodó habjai, a táborozás egészséges életmódja, a sátorok légáramos fekvőhelyein töltött üdítő álmok; a szorgalmi idő nagy fáradságában ellankadt lelkünknek pedig az elhangzott magasztos elvek és igaz keresztyén bölcsesség adott eddig ismeretlen energiát. A mélyenjáró konferenciákat a gyűlésteremnek megtelt, a többinél nagyobb méretű sátor puritán egyszerűségű fapadjairól hallgattuk s általa a destrukciónak lelkünkben maradt saikajait üritettük ki, másfelől a külföldi diákszövetségekhez érzett testvéries üdvözlésünkre az egyetemes emberszeretetet jól felfogott követelményeinek tettünk eleget, míg meleg gondolatunk más hazai, konfesszionális falajból fakadt, de nemzeti egyetemességért harcoló egyéb ifjusági mozgalmakra, a nemzeti összetartás nagy eszméjét erősítették meg bennünk. A mindenképen sikerült diákvállalkozásért — a záróertekezleten — üszintén hálás és ékesen egyszerű szép mondatokban nyújtott köszönetet Tankó Béla professzor, a Diákszövetség mozgató kerekének (testi és szellemi értelemben véve ezt a kitélt) ifju. Viktor Jánosnak. (M. K.)

Kétszínű Ausztria

Bécs, július 9. (M. T. I.) A külügyi bizottság mai ülésén Schöber dr. szövetségi kancellár expozét tartott, amelyben egyebek között ezeket mondotta:

— A trianoni békeszerződésben megállapított határidőn belül Párisban összeül a határmegállapító bizottság. Megneveztük képviselőnk a bizottságban, utasítjuk, hogy a fennálló szerződések és a nagykövetek határozatainak keretein belül a helyi határkérdésben Magyarországgal szemben lehető előzékenységet tanusítsanak. Nyugatmagyarország átadása a szövetségközi katonai bizottság útján fog megtörténni. E tekintetben a kormány megtette az előkészületeket.

KOROS SÁNDOR

GABONAKERESKEDELMI IRODÁJA
DEBRECZEN, Hunyadi-utca 18. sz.
TELEFON 11-51.

FOGLALKOZIK mindenféle nyerstermények: buza, rozs, kétszeres. árpa, zab, tatárka, köles, tengeri, lencse, boró, olajmagvak, zöldségfélék, burgonya, stb. vételével és eladásával vagontételekben és kisebb tételekben is.

Megkeresésekre, ajánlatokra azonnal válaszolok, esetleg a helyszínre is rögtön kiutazom!

NAPI HIREK

Sábesze

volt tegnap a kálvinista Róma püspökének és azért nem tudott megjelenni az új főispán hivatalos installációján. Pedig nem hiányzott onnan senkisé, akinek a leppardnyibb szerepet juttatta is sorsa a város életében. Igaz, hogy a püspöki aulának kell jó példával előjárnia az egyházi ünnepek megtartásában, de — bocsánat, — szombatot is tartani meg vasárnapot is, az kissé mégis csak sok. Annyit talán még a mennybéli Ur Isten sem kíván egy kálvinista magyar püspöktől. Hacsak a csunya emberi önzés nem ad ilyen furcsa parancsot neki... Lehet, hogy a püspök nem a maga jószántából tartja a szombatot, hanem mert parancsolják neki valakik, akiknek az óhaja és kívánsága fontosabb előtte, mint a keresztyén magyar társadalom benső békéje és harmóniája. Bizony szomorú dolog volna ez, ha nem inkább sajnálatos. Mert hát szó, ami szó: sokkal inkább sajnálatos, mint irigylésre méltó az az ember, aki a csillagos kék égbe is felhőt akar rdeőszakolni. Sehogy sem sikerül neki, mert hát elég tüzesek a csillagok ahhoz, hogy ne eresszék közel magukhoz azt a fránya esőcsináló mestert...

— **Hírek a rendőrség köréből.** A belügyminiszter Báthy Lajos menekült rendőrkapitányt a debreceni kapitánysághoz kapitánnyá, Dr Huber Jenő próbaszolgálatos rendőrt és Balogh Sándort pedig ugyancsak a budapesti rendőrkapitánysághoz segédfogalmazókká kinevezte.

— **Eljegyzések.** Kis Béla—Lőrinczy Margit, Simon János—Jenei Julianna, Havas Károly—Csillag Erzsébet, Fischer Dezső—Frieder René, Horog Gábor—Szabó Eszter, Pál Antal—Kovács Margit, Gelberger László—Leitner Ilona, Kálmán József—Budai Róza, Retezár Dezső—R. Novák Klotild.

— **A siketnómákat** Gyámolító Debreceni Egyesület f. évi július hó 17-én d. u. 4 órakor az alispáni hivatalban (Vármegeháza) rendes közgyűlést tart, melyre az Egyesület Tagjait tisztelettel meghívom a pontos megjelenésüket tisztelettel kérem. — Tárgy: 1. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése. 2. Az igazgatótanács jelentése az egyesület múlt évi működéséről. 3. A felügyelőbizottság jelentése a pénztár állapotáról, a felmentvény megadása. 4. A jövő tanévi költségvetés megállapítása. 5. Egyesületi elnök választása. 6. Esetleges indítványok. Pakozdy Sándor, alispán, egyesületi alelnök.

— **Adományok a menekülteknek.** Az elmúlt héten a menekültek javára az alábbi adományok folytak be: Debreceni kir. járás-bírószáktól bünygyben 200 K, Szőke József tímármestertől 1000 K, Csáky Jánosné, öz. Öry Jánosné és Hegedűs Kálmánától Czeglédy Józsefné elhunytá alkalmából koszoru megváltás címén 600 K, Kis Bollon Józseftől 200 korona. Fogadják a nemes adakozók hálás köszönetét az O. M. H. debreceni kirendeltségének.

— **Felvételi vizsgálat a reáliskolában.** Akik a reáliskola I. osztályába kívánnak lépni, július folyamán jelentkezhetnek az igazgatósnál. A debreceni állami reáliskola igazgatósnál.

— **A Tanácsadó Iroda,** melyet mint megirtuk a Keresztyén Nemzeti Liga debreceni osztálya által felvont kerestények részére, életrevalóságát már az iroda megnyitásának a napján igazolta. Igen sok keresztyén ügyfél kereste fel már az első napon az irodát, megkapta a szükséges utbaigazítást és mindanya megnyugvással távozott. Bár a hivatalos órák ki vannak függesztve, mégis igen sokan keresik fel az irodát a hivatalos órákon kívül is. Célszerűnek tartjuk azért ismételtten közölni, hogy a hivatalos órák minden hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 10 órától déli 12 óráig vannak a Piac-utca 5. szám alatt, első emelet.

— **A diszmagyar.** A főispáni installáción szemel-leket gyönyörködtető látvány volt a sok diszmagyar öltözet. A küldöttségek fogadása alatt szemlélgették és találgatták is, hogy egyesek diszmagyarja milyen történelmi stílusban készült. Itt történt, hogy egy ur megkérdezte az egyik küldöttségi tagtól: milyen korból való a diszmagyarja?

— Biz' az elég régi, a Boeckay-korból való. S az öné?

— Az enyém csak innen a IV. Károly korából, — felelte a kértözött általános derűtlenség között.

Tudniillik történetesen városi tisztviselő lévén, azon diszmagyarok egyikét viselte, amiket a város az emlékezetes októberi királylátogatás alkalmával tisztviselői számára készítettett.

— **Házasságkötések.** Pozsgai Dezső—Kalnai Erzsébet, Hutter Keresztély—Molnár Mária, Nagy Sándor—Kis Mária, Lada István—Schwartz Alis, Kiss László—Sütő Erzsébet, Rosner Imre—Molnár Gizella, Farkas László—Borsi Krisztina, Horogh Gábor—Szabó Eszter, Porcsalmay Ernő—Kanca Mária, Fojti Ágoston—Szél Erzsébet, Lőrinci Imre—Nagy Eszter, Nemes Sándor—Kerekes Etelka, Dr Nemes István—Kormány Mária, Kovács János—N. Gachal Ilona, Novák Gyula—Tóth Anna Mária, Hevesi Mihály—Pap Rozália, Szálkai Ania—Szegedi Margit.

— **Készpénz forgalom csökkentése a postán.** Értesítem a t. közönséget, hogy a debreceni első takarékpénztár számlatulajdonosai az intézet részére kiállított csekkel (a csekk 4000 koronánál nagyobb összegről rendszerint nem szólhat) ezenül nemcsak a debreceni 2. számú (pályaudvari), hanem a debreceni 1. számú (Főposta — Ferenc József-ut 36. sz.) postahivatalnál is teljesíthetnek — (postautalványokat, kivéve távirati utalványokat feladhatnak, táviró és távbeszélő díjakat egyenlíthetnek ki) és számláikat jóváírás útján alulírott kir. postahivatalnál is kiegyenlíthetik. Debrecen, 1921. július 9-én. Bohuss, pt. főfelügyelő postafőnök.

— **A keresztyén egységről** szóló egyházi beszéd sorozatát Révész Imre ma a Nagytemplomban tartandó predikációjával fejezi be. Az Egyesült ker. nemzeti Liga, — amely a keresztyén egység jegyében alakult s munkálkodik, — a predikáció kiadási jogát megszerezte, azok már könyv alakban a Magyar Nemzeti Könyv-és Lapkiadóvállalat nyomásában meg is jelentek s a liga az árusítást az istentisztelet után a Nagytemplomban és az összes ker. templomok előtt megkezdi. Ez uton is felkéri a liga elnöksége az egész ker. társadalmat, hogy a könyvet, melynek ára 10 K., szerezzék meg és terjessze.

Az „Alföldi” pince-vendéglő

renoválását eszközölttem és az újított helyiségben már

**a mai naptól kezdve
elősmert jó konyhá-
mat, frissen csapolt
jégbehűtött söreimet
és boraimat**

továbbra is a n. é. közönség figyelmébe és becses pártfogásába ajánlom. Kiváló tisztelettel:

Schvarcz Miklós

az „Alföldi” pince vendéglőse, Bádogos-u. 2.

— **Áthelyezés.** A belügyminiszter dr Rungfalvy Kis Károlyt a debreceni államrendőrség felügyelőjét a m. kir. folyamellenőrzési kirendeltséghez Budapestre helyezte át.

— **Az új bankjegyek.** A hivatalos lap vasárnapi száma rendeletet közöl az Osztrák-Magyar Bank magyar felülbélyegzésű 100 koronásainak kieserüléséről, valamint az 50, 20, 10, 2 és 1 koronáról szóló államjegyek kibocsátásáról. Az új 50 koronásokon II. Rákóczi Ferenc mellképe, a 20 koronásokon a budai Halász-bástya a Mátyás-templom képével, a 10 koronásokon a Lánchid, háttérben a királyi palota képével, a 2 koronásokon arató magyar földműves, az 1 koronásokon női fej látható.

— **A budapesti főiskolákra készülők figyelmébe.** A Debrecen—Hajdumegyei Diákszövetség, mint a Budapestben tanuló debreceni és hajdumegyei főiskolai hallgatók egyesülete, értesíti az érdeklődő középiskolát végzetteket, hogy azok számára, akik valamelyik budapesti egyetemre, vagy főiskolára (Tudományegyetem, Műegyetem, Közgazdasági egyetem, Képzőművészeti főiskola, Iparművészeti főiskola stb.) óhajtanak a következő iskolai évre beiratkozni; felvilágosítással szolgál. És pedig: felvétel, beiratkozás, tandíjkezdmény, menza, segélyezések, lakás és más e körbe vágó ügyekben. Hivatalos órák: minden kedden és pénteken délelőtt fél 12 órától fél 1-ig Burgondia-utca 1. szám alatt.

— **Az Egyesült Ker. Nemzeti Liga** érteheti választmányi tagjait, hogy f. havi választmányi ülését a közbejött akadályok miatt július 11-ről július 18-ra halasztja el. **Elnökség.**

— **„Az örület rémuralma.”** címen írta meg Rostkovicz Arthur debreceni hírlapíró a debreceni vörösvilág történetét közvetlen tapasztalatai és följegyzései alapján. A kötetes munka már az oláh megszállás alatt készen volt, de a szerző csak bizalmas barátaival ismerette meg tartalmát, mert az oláh megszállás nem volt alkalmas a kiadásra, később pedig a papirhiány állotta útját, hogy a nyilvánosság is megismerhesse és okuljon belőle. Rostkovicz 30 éve hírlapíró és negyedszázadot meghaladó idő óta szolgálja Debrecenben a nyilvánosságot: ismer mindenkit és őt is ösmeri a közönség minden rétege elszánt szókimondásáról. Az ő tanulmányából meg fog elevenedni a vörös világ összes szereplő alakjaival, felvonnak a bűnösök és félrevezettek és az áldozatok. — Az érdekes tanulmány közlését a **HAJDUSÁGI VIRRADAT** című ébredő néplap legújabb számában kezdi meg.

— **Tengeri helyett kenyérmag.** Az adógabona, illetve az ezt helyettesítő adótengeri beszolgáltatásának elengedése iránt a debreceni gazdasági egyesület kellően megokolt felterjesztést intézett a közlelmzési miniszterhez. Ezen felíratra ma érkezett válasz, melyben arról értesíti a gazdasági egyesületet a miniszter, hogy a tengeri beszolgáltatástól eltekint az esetre, ha az illető gazdák kötelezik magukat arra, hogy az általuk beszolgáltatandó tengeri helyett felemennyiségű kenyérgabonát szolgáltatnak be a folyó évi termés első cséplési eredményéből a 17500—921-i sz. rendelet 7. §-ában megállapított árak szerint és erre vonatkozólag közokiratban kötelezik magukat.

— **Friedrich ellen elejtettek a vádat.** A Tisza István meggyilkolása ügyében hónapok óta folyó bűnpör egyik vádlottja volt Friedrich István is. Mint Budapestről értesülünk, a tegnapi tárgyaláson Szilassy kir. ügyész tekintettel arra, hogy azok a tanúk, akiknek vallomására a vádemelés támaszkodott, nem bizonyultak méltóknak az esküre bocsátásra, Friedrich István ellen a vádat elejtette. A bíróság néhány percnyi tanácskozás után kihirdette, hogy Friedrich István ellen a gyilkosságban való bűnrészség miatt indított eljárás a Btk. 323. paragrafusának 2-ik szakasza értelmében megszünteti. Friedrichet az elnök azonnal el is bocsátotta.

Ajánlunk

szuperfoszfát műtrágyát, 40% kálisót, 14.4% tiszta kálit tartalmazó kaintet, zsákokat, takaróponyvát, olajakat, benzint, gépszijjakat, lószerszámokat, ekéket, vetőgépeket, konkolyozót, rostákat, a legmodernebb mérésügyi cikkekkel. Gabonát veszés elad.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
DEBRECENI KIRENDELTSÉGE
Hunyadi-utca 13. Telefon 797 sz.

— **A két 5 ezer koronás története.** Özv. Klapka Andrásné tegnap délelőtt feljelentést tett a rendőrségen, hogy Erzsébet-utcai lakásáról ismeretlen tettesek 2 darab 5 ezer koronásat elloptak. A 2 darab bankjegy Klapkáné vaskazettájában volt elzárva s a tolvajok onnan emelték el. A rendőrség nyomozza a tolvajokat.

— **Selyemhernyót tenyésztének a MÁV. műhely tanoncjai.** A MÁV. debreceni műhelyének főnöke Kabay György főfelügyelő, a műhelyi tanoncalap gyarapításának céljaira, az ideai nagyobb arányú selyemhernyó tenyésztéssel foglalkoztatta a műhelyi tanoncokat. Az eredmény várakozáson felüli volt, mert kizárólag első minőségű gubókat eredményezett. A több ezer koronát kitevő beváltási összeg Kabay műhelyfőnök által létesített tanonc-segélyező alap javára fordított, mely alpból a szegénysorsu tanoncok fognak ruházattal ellátni és segélyeztetni. Ezen cselekedet már csak azért is figyelemre méltó, mert ez a műhelyfőnök kitünő szociális érzékét bizonyítja. A tenyésztés vezetését Erdőssy Béla, a műhely ügybuzgó tisztviselője látta el fáradságot nem ismerő odaadással. Ezen követésre méltó példát figyelembe ajánljuk a helybeli nagyobb vállalatok vezetőségének.

— **Könnű pénzcserelés.** Telenka Józsefné alsójószi parasztasszony dr. Gölyassy János ügyvéd útján bűnvádi feljelentést adott be a kir. ügyészségnél Schwarc Gyuláné alsójószi vendéglős ellen lopás büntette miatt, mert — mint feljelentésében elmondja — Schwarc Gyuláné ruhája zsebéből 2040 koronát kivett. Ugyanis Telenkáné Schwarcéknál volt alkalmazva s úgy látszik gazdája nem elégedett meg a már kölcsönkapott 4000 koronával, hanem még gyarapítani akarta. Az ügyészség majd tiszta képet fog erről a kis történetről nyújtani, nem hallgathatjuk azonban el azt, hogy mindennek oka abban van, hogy az italmérések revíziója még mindig késik. Hiába, az italmérés nem való zsidó kezébe.

— **A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése a gyümölcs- és főzelek tekintetében.** A kamara ezutón közli érdekeltségével, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter az ipari munkának vasárnapi szüneteltetéséről szóló törvény alapján megengedte, hogy rendeletének kihirdetésétől folyó évi október hó 1-ig terjedő időbe eső vasárnapokon és Szent-István napján romlandó friss gyümölcs és főzelekfeléteknek akár gyors, akár teherárúként való feladás céljából vasutakhoz szállítása, a vasuti kocsikba való be és a kocsikból kirakása, végül az emittett áruknak a vasutaktól elszállítása egész napon át végezhető legyen. Az 1921. évi október hó 2-től azonban a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvényes rendelkezések a friss gyümölcs és főzelek felére újra érvénybe lépnek.

— **Halálozások.** Kulcsár Károly 11 hónapos, özv. Gyarmathy Istvánné Zöld Mária 78 éves, Klein Teréz 32 éves, Matkó Ferenc 20 éves, Kulcsár János 1 hónapos, Tunyogi János 5 hónapos, Kovács Lajos 62 éves, Fejlesztés Irma 20 éves, Tóth Piroška 20 éves, Hüse Imre 55 éves, Kállai Eszter 2 éves, Kovács András 72 éves, Jónás Erzsébet 25 éves, özv. Ceglédi Józsefné Szentesi Zsuzsanna 70 éves, Nagy István 43 éves, Krivda 3 napos, Kopányi György 16 éves, Gottlieb Imre 13 hónapos, Szabó Istvánné Tóth Mária 56 éves, Szőke Ferenc 9 napos, özv. Schenk Jánosné Füzes Mária 73 éves, Fárján József 4 hónapos, Reitz Ilona 15 éves, Szegedi Margit 1 hónapos, Vértési István 5 hónapos, özv. Bordás Istvánné Szabó Rebeka 70 éves, Lovász Eszter 23 éves, Klement Béla 3 éves, Citrom Pál 17 éves, Arva Bálint 25 éves, Berecz Margit 13 napos, Szabó X 1 napos, Csikos Margit 17 éves, Leim Mária 3 napos, Nagy Gyula 8 napos, Kovács András 9 hónapos, özv. Klein Jakabné Gottlieb Amália 80 éves, Oláh Lajosné Domokos Lidia 30 éves, Herskovics Olga 18 hónapos, Dezső Jánosné Csige Ilona 44 éves, Vámosi József 1 éves, Bakó János 2 éves, Cseh Istvánné Balázs Erzsébet 34 éves özv. Czipa Antalné Merez Irma 49 éves, Szűcs János 1 hónapos, Skubenics Magdolna 2 éves, Nagy Zsófia 20 éves, Rózsa Bálint 42 éves, Lezniczky Sándorné Kruppa Amália 41 éves, Demeter Károlyné Seveió Róza 27 éves, Vadai Juliánna 6 hónapos, Elek József 7 hónapos, Lökody János 7 éves, Bádi Ilona 22 éves, Tiba Zsuzsanna 38 éves, Bors Lajos 23 hónapos.

— **Marólugot ivott** Tegnap a késő délutáni órákban Fogarasi István 19 éves elmebajos fiú szüleinek Vörösmarthy utca 16. sz. alatti lakásán marólugot ivott. A szerencsétlen fiú belpokosságban szenved, aki mindent megiszik, megiszik, ami előtte edényben van. Így tegnap este felé is lakásuk ablakában egy pohárban marólugot talált s azt hitte arról, hogy az tej és felhajtotta. A mentők belső sérüléseivel beszállították a kórházba.

— **Elpáholtt béres.** R. Nagy János 33 éves uagyesakói bérest tegnap eszméletlen állapotban szállították be a kórházba, ahol kihallgatásakor elmondta, hogy ökröket hajtott a nagybesakói tanyára. Utközben találkozott egy asszonnyal és két férfival, akik alaposan elpáholtták. A rendőrség átirata alapján a csendőrség nyomozza a támadókat.

— **Adó, lakás és jogiügyekben** ingyen felvilágosítást nyújt tagoknak és érdeklődőknek minden hétfő délután 6—7-ig szakértői közreműködésével a Baross Szövetség irodája, Piac u. 8. sz. I. em. Telefon 6—25. sz.

— **Ügyvédi irodám** a ref. kollégiumból a Bathányi-utca 5. szám alatti házamba helyeztem át. Dr. Körösi Kálmán.

— **Dr. Benkő Géza,** ügyvéd, Hajdu vármegyéhez beoszt. tiszt. ügyész, ügyvédi irodáját Debrecenben Csapó-utca 19. (Knoll-ház) földszintjén megnyitotta.

Orosz pogromok

Berlin július 9. (MTL) A szovjet csapatok az Oroszországból érkező jelentések szerint Szmolenszk környékén pogromokat rendeztek. A zsidó lakosság a román határra menekül, ahol már eddig 40.000-en gyűltek össze.

SZÍNHÁZ.

Színházak és mozgósínházak közleményei:
— **Big-Bill-Barry II.** amerikai kalandor történet második részét ma mutatja be utóljára az Apolló 3, 5, 7 és 9-kor.

— **Vasketrec** szenzációs detektív történet az Arany Bika moziban 3, 5, 7 és 9-kor.

— **Narayane** (szerencse bálvány) fantasztikus történet 5 felvonásban francia film az Urániában 3, 5, 7 és 9-kor.

— **Ma vasárnap két előadás a Vigszínházban.** Délután 4 órakor mérsékelt és este fél kilenc órakor rendez helyárrakkal. A pompás műsor szenzációja: Halál-séta a színház mennyezetén a Merkel-trupp hajmeresztően izgalmas mutatványai, Szigeti nagyszerű kupléi, a pompás ének és táncszámok, a kacagtató bohózat a legvidámabb szórakozást nyújtják. A nagy érdeklődésre tekintettel, célszerű a jegyekről mielőbb gondoskodni.

— **Szerdán tartja a Góth-pár egyetlen vendégjátékát a Vigszínházban.** Bemutaják a Hamar egy asszonyt és a 13 §. vigjátékjübonságokat, amelyekkel Budapesten és Bécsben is szenzációs sikert aratott a kitünő művészpár. Jegyek a Góth-estére már hétfő reggeltől váltathatók a Vigszínháznál.

SPORT.

— **A KAOE Debrecenben.** Az ügetőtéri sport telepen ma délután a budapesti II. osztály egyik legjobb csapata tartja barátságos mérkőzését a DKASE csapatával. A KAOE csapatában több jónévű válogatott egyén szerepel, többek között Zsigmond, Kapus, Vida bal-szélő, Szigeti jobb szélő és Patrovits bal hátvéd. A mérkőzés fél 6 órakor kezdődik, mely előtt a DKASE—DTE. törpe csapatai, majd pedig a DKASE ifj.—DKASE I—b csapatai mérkőznek.

— **DKASE választmánya** hétfőn este 8 órakor választmányi gyűlést tart. Elnök.

— **Birkózás.** Értesitem az összes egyesületek előadóit, hogy Keletmagyarország birkózó bajnokságai augusztus 7-én, vasárnap a Kerület által rendeztetik meg 5 sulycsoporthoz. A verseny már az új szabályok szerint kétszer 15 perces menetben 3 perc szünettel pontozással. Tekintettel az idő és szerzett pontokra új táblázati összeállítással bonyolítja le a Kerület elnöksége. A verseny előkészítése végett a DTE., DKASE., DEAC., DMTE., DMTK. előadói hétfőn f. hó 11-én, este 8 órakor a DTE tornacsarnokában megjelenni sziveskedjenek. Paulovich kerületi előadó.

— **Szolonokon vendégszereplő atlétáink.** Szolonokon ma az ottani MÁV SE nagyszabású atletikai versenyt rendez. A versenyek legértékesebb díja, — egy 60 cm. magas ezüst serleg, — azon MÁV műhely vagy a forgalom és

kezelőségben alkalmazott illetve azok fiájé, a magasugrás, sulydobás és 100 m. síkfutásban a legtöbb pontszámot viszik el. Debrecenben sem a DVSC., sem pedig a DMTK. labdarugáson kívül más-atletikát nem kultivál, ami szomorú s érthetetlen. A debreceni MOVE Budai Ferencet sulydobásban, Koszta Elekét 1500 m. síkfutásban, Schweitzer Pétert 200 m. síkfutásban, a DTE Leitner Barnát a 100 m. futás és távolugrásban indítja.

— **Házi ezred katona-délutánja a sportünnepelepen.** Ma tartja a háziezred lapunkban ismerttetett nagy sportünnepelet, melyre az érdeklődés igen nagy. Az ünnepelel pontban 15 órakor kezdődik.

— **Bírák bizottságának ülése.** MFT keleti kerületének tanácsa Machó Ferenc elnöklésével rendez ülésben a következő határozatokat hozta: A nyiregházi pünkösdi mérkőzések azereplőit, mert idejében nem tettek működésükről jelentést megm, illetve megdorgálja. Az ifjúsági mérkőzésekre kiküldött bírák meg nem jelenését a mérkőzés helyén és idején a 60. §. alapján fogja mindekor elbírálni. Nem köteles azonban bíráskodni, ha kapu nmes felállítva s az oldalvonal vagy kapuvonal nincs szemmeláthatólag megjelölve. Kiosztásra rendelte továbbá mindazon bírói igazolványokat, melynek tulajdonosát a szabályok szerint a működő igazolvány megilleti. Ezen igazolványok a múlt évi igazolványok visszaadása s a megfelelő kérdőív kitöltése után Weinreb titkárnál átvehető.

TÖRVÉNYKEZÉS

— **Bosszúból feljelentették.** A kir. törvényszék ötös tanácsa tegnap délelőtt tárgyalta László János halápi erdész ügyét, aki a vádirat szerint különböző kommunista büneseleményeket követett el s izgatott a közrend és a vallás ellen. A tárgyaláson, amelyre 32 tanu vonult fel, László János tagadta az ellene emelt vádakát s kijelentette, hogy a tanuk valamennyien ellenségei, akik őt bosszúból jelentették fel.

— Az ötös tanács valóban meg is állapította, hogy a tanuk mindegyike erdészeti kihágás miatt el volt ítélve; vallomásuk anélkül is igazodónak bizonyult.

— Kiss Sándor dr. védőbeszéde után az ötös tanács László Jánost felmentette. Az ítélet jogerős.

A tőzsde

— **Zürichi zárótőzsde** jul. 9. (MTL) Berlin 786, Holland 195 — Newyork 596, London 2211, Páris 4732, Milánó 2825, Prága 785—, Budapest 222, Zágráb 385, Bukarest 880, Varsó 32. Bécs 91 — Osztrák lebelég 88.
— **Bécsi valuta** jul. 8. (MTL) Márka 990 Lei 1090, Lira 3580, Francia Frank 5900, Svájci Frank 12500, Dollár 736—, Rubel —, Sokol 985, Angol font 2750, Dinár 1930, Lengyel márka 42, magyar korona 275.
— **Kifizetések:** Zágráb 786, Berlin 990, Prága 987, Budapest 274, Olasz 3590, Svájci 12525, Newyork 735, Varsó 42—, Páris 5925, Amsterdam 24325, Bukarest 1095, London 2760, Sónia 700.

— **Budapesti zárlat** jul. 8. (MTL) Magyar hitel 1540 Osztrák hitel 605, Angol-Magyar bank 700, Leszámit. bank 705, Magyar-Olasz bank 300, Jelz. hitelbank 260, Keresk. bank 6150, Pesti hazai első 19200, Borsodmiskolci 2500.

— **Valuták.** Napoleon 860—, Angol font 1010—, Dollár 266—, Francia frank 2150—, Márka 360—, Lira ——1305, Osztrák kor. 37—, Rubel 45—46, Lei 396—, Sokol 368—, Svájci frank 4300—, Korona dinár ——703, Frank dinár ——703, Lengyel márka ——17.

— **Terményjelentés.** (július 8.) Uj buza 1070. rosz 800, takarmány árpa 850, tengeri 900, zab 860, koles 600, lucerna 35—40. lóhere 34—40, bitorhere 13—16, fehérbab 625, tarkabab 500, uj burgonya 350—360, repee 900. Az ironyzat szilárd.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

DEBRECENI
Kalapgyár
VALLEKOSA
Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készítettnek
PIAC-U. 63. SZ.

KÖZGAZDASÁG

Miért kell tarlót törni?

A tarlótörés művelete nem oly mellékes, mint azt gazdatársaim közül sokan tartják. A föld okszerű megmunkálásának három sarkalatos pontja ugyanis: az őszi szántás megadása, a tavaszi szántások lehető mellőzése és a korán nyár alapján, illetve derekán lekerülő növények után a tarlónak rögtön fellőrése növénytermelésünk szempontjából egyaránt fontos.

Hazánk jobban kezelt gazdaságaiban az őszi szántást már rendszeresen elvégzik, amint-hogy lehetőleg követik azt az elvet is, hogy tavasszal újból ne szántsanak. A tarlótörést azonban valami kevés helyen hajtják végre következetesen.

A tarlótöréssel azonban ugyanis igen sok gazda arra az álláspontra helyezkedik, hogy minek is törjön tarlót, mikor nincsen eső, hogy az kiszáradjon. Azután az aratás-hordás idején ki is érne rá a tarlótörésre még csak gondolni is! Ki érne rá ilyenkor tarlót szántogatni vagy buktatni, még ha a tarló nem is volna mint rendszeren kökemény.

Ezzel a nagyon téves nézettel szemben kívánom az alábbiakban a küzdelmet felvenni és kimutatni azt, hogy a tarlótörés van olyan fontos földművelőmozzanat, mint az őszi szántás és hogy azt még a nem valami kitűnően felszerelt gazdaságban is kis jóakarattal és hozzáértéssel nemcsak lehet, de kell is végezni.

Hogy lehet, arra nemcsak a belterjesen kezelt uradalmainkat, elsősorban a cukorgyári gazdaságainkat hozom fel, hanem hivatkozom hazánk németajku kisgazdáira, akik Magyarországnak bármely részén lakjanak is, a tarlótörést szorgalmasan végzik még akkor is, ha nem tesznek bele másodveteményt.

Annai előnye van a tarlótörésnek még ott is, ahol a tarló kiszáradására csak kivételesen számíthatunk, hogy aki egyszer a tarlótörést rendszeres keresztülvitelére tért rá, az azt löbbsé el nem hagyja. Mert a tarlótörés itt is az az egyik leghathatósabb segítségünk a gyomok leküzdésére folytatott ádáz harcunkban s következetes alkalmazásával nemcsak a magáról terjedő, de az évelő gyomokat is irtathatunk, ha a tarlót rögtön learatása napján, vagy legkésőbb másnap feltörjük, azután pedig megfe-

lőden kezeljük, elfogaszoljuk, vagy lehengerezük. Ekkor ugyanis legalább a hamar csirázó kalászos szemek és a gyorsan megduzzadó gyomgyökerek „eső nélkül is” javarészt annyi nedvességhez jutnak, amittől megduzzadhatnak s bennük a csirázás megindulhat, hogy azután az uralkodó szárazságban tönkremennek.

Sőt minél szárazabbak a viszonyok, annál inkább kellene a földművelőnek tarlót törni még akkor is, ha biztosan számíthat is arra, hogy lebuktatott tarlóján egy szál gaz sem fog kizöldülni. Ilyen száraz viszonyok között a tarlótörés meg azért szükséges, mert a megbolygatott tarló alatt beérik a föld.

A föld ugyanis, különösen a kalászosok alatt összetömődik, ezek lekerülte után pedig nagyon gyorsan kiszárad, megkérgesedik. Ha ellenben a tarlótörés munkálatai révén a föld felületén csak pár centiméternyi porhanyó réteget állítunk is elő, ebben a megbolygatott rétegben a föld hajszálcsöveit szétromboljuk, tehát a nedvesség a hajszálcsöveken csak a megbolygatott réteg aljág emelkedhetik. Mivel pedig oda a napsugarak és a szél közvetlenül nem hatolhatnak, a nedvesség hirtelen nem repülhet el, hanem az bármilyen kevés is, egy a feltört, mint az alatta érintetlenül maradó földréteget, lassanként átmedvesíti. Amde a feltört rétegen át a levegő és a meleg is akadálytalanul a földbe juthat, ahol a nedvesség-el egyetemben a földben élő apró lényeknek életműködése eredményezi a földnek azt a porhanyó, omlós állapotát, ami a közönségesen beéredés alatt érünk. A meghántott tarlójára föld tehát omlós szántást fog adni ezzel meg akkor is, ha hónapokon át egy csepp eső sem volt, míg a tarlóban maradt földön ekkor a gőzeke is legfeljebb kősonyi nagy kökemény hantokat fog felfeszegetni.

Vannak azonban a tarlótörésnek még más nagyjelentőségű előnyei is. Nevezetesen a feltört tarlók megbolygatott rétege nemcsak a földben bentlévő nedvesség elpárolgását késlelteti jelentékenyen, nemcsak a föld szellőzését biztosítja, hanem a földet az esővíz gyors befogadására, elraktározására és megőrzésére is együttesen képesíti. — A fellazított porhanyó föld ugyanis a csapadékvizet nemcsak mohón, tehát anélkül veszi magába, hogy abból szármotvevő eső után újból megfogaszoljuk s az eső által levert felületét ismét porhanyóvá tesszük, az ebbe beivódott vizet nemcsak elraktározzuk, de meg is őrizzük, — konzok-

váljuk. A tarlóban maradt, összetömődött kérész földbe ellenben a víz csak nehezen, lassan és csekély mélységre bír leszárvadni úgy, hogy a leezett csapadékvíznek jelentékeny része elpárolog vagy lefojyik, a földbe jutott kevés része pedig mihamarabb időelőtt elpárolog.

A tarlótörés továbbá a tarlómaradványok elkorhadását, vagyis a humuszképződést is biztosítja. A humusz és bomlástermékei pedig a föld beéredését létrehozó apró élőlényeknek éppen olyan nélkülözhetetlen életfeltételeit képezi, mint a levegő, a nedvességnek és a melegnek bizonyos fok. Beéredés alatt azonban nemcsak a föld kiváló omlósságát, üdeségét, hanem azt is értjük: hogy a föld az apró élőlények közreműködése eredményeképpen a növények által könnyen felvehető növényi táplálékokban is gazdagabbá lett. A tarlótörés tehát a föld természetes megtermékenyülésének is biztos alapját képezi.

Ha pedig a feltört tarló földje elegendően nedves is ahoz, hogy rajta a gyommagvakkal az elhullott gabonaszemek is kizöldülhessenek: akkor a gabonakelés olyan ingyenes „csalóka-vegetést” képez, amelyre kalászosaink számos rovarrellensége, — mint a különféle legyek, a hesszeni, a fritt és a csikoslábu, a futrinka, a pattanóbogár stb. — rátojhat. A növényzet azonban a föld következő megmunkálásakor könnyen megsemmisíthető, így az a tojásokból kikéltől lárvákat tovább nem táplálhatván, ezek elpusztulnak. A tarlótörés révén tehát vetéseink rovarrellenségeinek egy részétől is olcsón megszabadulhatunk.

Hogy a tarlótörés a kellő sikerrel járjon, szükséges, hogy az az aratás nyomán azonnal végeztessék. Ennyire sürgössé, különösen az Alföldön ezt a munkát a szélsőséges száraz időjárás teszi.

Az azonban, hogy az aratást nyomon követhesse a tarlótörés, nagyon sok gazda lehetetlenségnek fogja tartani; mert a gazdák javarésze másféle tarlótörést nem ismer, mint a tarlót fogatosan ekével leforgatni. Hát bizony ez lassú és keserves munka és nem csoda, hogy a földművelőnek elmegy tőle a kedve, kivált a mai időkben. Csakhogy lehet ám a tarlót másképp, sokkal gyorsabban és olcsóbban is meghántani; miről majd más alkalommal bővebben fogok szólni.

Váradi Szabó János,
ny. tisztartó-főtiszt.

Követeljemindenütt
GERŐ CÉG CZIPÓ- GAF
Készítményeit védjeggyel
Ha nem kapna kereskedőjénél, úgy forduljon közvetlenül
Gerő Adolf Fia cég. Budapest,
IV., Kossuth Lajos-utca 4.
Cipőüzem: Budapest, I. Bercsényi-u. 10.
Nagybani osztály:
Budapest, V., Akadémia-utca 6.

A Magyarországi Zsidóságról
A magyarországi zsidók statisztikája című nagyérdemű 0-0 és aktuális mű 0-0
Írta: ifj. Wessprémy Kálmán
Ára 24 korona.
Vidékre postán 26 korona.
Kapható lapunk kiadónivalatában Piac-utca 59.

DOLLÁR
SZOKOL, LEI stb.
RANKAI, DEGENFELD-TER 6.
(Kenyérpiac) Telefon 209.

Apró hirdetések

Szörmével
béllet városi bunda és békebeli zsakett öltöny jutányosan eladó. Cim a kiadóban.

A legjobb
reggeli és uzsonakávé a Svájci tejszarnokba. Tej kihordásra előjegyezhető.

Porgács István
művészi
Bádogos-u.

Debreczei Gazdák
Bankja Részvénytársaság Kossuth-utca 17. Kölesőnőket folyósít hazákra, — földekre és értékpapírokra Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Ertekezvényeket és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safé deposit) páncélszekereket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

Bélyeggyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Irodai munkát
vállalok délután 3-tól 6-8-ig. Megkeresések a kiadóba adandók „Leszerelt hadnagy” jellegűre.

Nyugdíjas
állami tisztviselő, jogvézettséggel, szép írással, francia, német, olasz nyelv ismerettel ügyvédi vagy más irodában alkalmazást keres. Címe: Komlóssy Artur Szf. Anna-u. 5.

Cséplőgép
város alatt összehordott 100 kereszt rozs cséplő-sére kerestetik. Értekezhetni Vár-utca 8. szám. délután 1—3 óráig.

Sestakertben
egy holdnyi területű szőlő gyümölcsös és veteményes egész termése eladó. Értekezhetni Egyház-ter 5. szám alatt emeleten balra

Makulatura öt kilós tételekben kapható lapunk kiadónivalatában.

Kifutófiu
azonnal felvétetik lapunk kiadónivalatában, Piac-utca 59. szám alatt.

Molykár ellen
szőrme és tállruhák megőrzését a legnagyobb biztonságban beraktároz KOVÁRY és ALT-MANN Piac-utca 42.

Eladó
a város alatt 6 hold föld továbbá a Mester-utca végén egy kis ház nagy telekkel. Értekezhetni Vajdák Bankja Kossuth-utca 17.

SZÖVETEK,
polgári és egyszemélyes különböző katonai felszerelési cikkek július 15-ig minden el-fogadható árban kaphatók
Koros Sándor
Bálatéren Piac-u. 69. szám.

Elveszett
Toth János 44 éves debreceni lakos (Dombostanya) július 30-án elvesztette arcképes rokkant igazolványát. Becsületes megtaláló kereték, szolgátsasa be a Hajdúföld kiadónivalatába.

Kirikancsok
felvétetnek fix fizetéssel és jutalekkel a kiadónivalatunkban

Kocsi
sárga, egy lovas homokfutó, teljesen jókarban féderes ülésekkel eladó. Vár-u. 8. sz.

Eladó ingatlanok:

220 kat. hold fekete föld tanyával vidéken,
200 m. homokföld
46 kat. Nagveserén
48 kat. hold Létai uton

Házak: a belvárosban vétel esetén be-költözhető lakásokkal ugyszintén telepeken és kertesekben.

Szőlők: teljes terméssel és felsze-relésekkel a Bodán, Boeskaí és helybeli szőlőskertekben.

Nyarakaló a Sestakertben télen-nyáron lakható nagy lakással azonnal beköltöz-hető

Fenti ingatlanok nagy számban vannak eladás végett feladva és jutányos áron megkaphatók

BÖSZÖRMÉNYI LÁSZLÓ
bankbizományi és ingatlanforgalmi irodájában
Debrecen, Málós-utca 7. Telefon 216.

Mindenféle
írásmunkák lemásolása!
Sokszorosítása irógéppel!

Magánleveleket, szindarabokat, iskolai jegyzeteket lemásol islésesen irógéppel bárhány példányban a **NAGY LAJOS** gépiró, másoló és könyvnyomdai sokszo-rosító vállalata.

Iroda: Veres-utca 9. szám.
Csapó-utcai rész — Villanyos forgalom
Hivatalos órák: reggeltől — estig állandóan egész nap!

Nyílttér.
MŰLÉP

kilogrammonként 320 — K
És mindegyik műszaki felszerelés (Boczonádi
rendszerű kaptárak) legjutányosabban
kapható

HORTOBÁGYVIDÉKI MÉRÉSZETI R. T.
Debrecen, Apaffy-u. 22. sz., mint BOCZO-
NÁDI MÉRÉSZETE Ujpest, képviselése.

MEGHIVÓ

A Debreczeni Helyi Vasut részv.-t.
folyó évi július hó 27-én, szerdán
déltűn 5 órákor a városháza kis-
tanácsstermben

rendkívűli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek ezen-
nel meghívattak.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYA:

1. Határozathozatal a felől, hogy a va-
gyonvátság a törvényben meghatározott
módokozatok melyike szerint rovassek le;
2. Az 1. pont szerint hozandó határozat
értelmében esetleg az alaptőke felemel-
ésének, vagy az alaptőke leszállításának és
nyomban való felemelésének elhatározása.
3. Az alapszabályok 5. és 6. §-ának mó-
dosítása.

Az a részvényes, aki jogait személyesen
vagy meghatalmazott útján kívánja gy-
akorolni, tartozik részvényeit a nem esed-
kes szelvényekkel együtt a rendkívűli köz-
gyűlés napját megelőző 8 nappal, a tár-
saság pénztáránál Debreczenben, vagy a
Magyar Vasuti Forgalmi r.-t.-nál, Budapest,
V. Sas-utca 1. sz. a. letenni. A letett rész-
vényekről letéti jegy adatik ki, amely a
rendkívűli közgyűlésen való részvételre
jogosító igazolványul szolgál. A részvé-
nyest a közgyűlésen minden letett rész-
vény után 1—1 szavazat illeti meg. Két
fél részvény ugyancsak 1 szavazatra ad
ogot.

Gyász esetek alkalmával forduljon bizalommal
FEHÉRTŐI BÉLA temetkezési intézetéhez
DÉGENFELD-TÉR 4. SZÁM (Saját ház.)

Hol temetések a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig
személyes felügyelet mellett a legolcsóbb napi árban
eszközöltetnek. Telefon nappal 11—85., éjjel 10—91.

Fémöntőde!

Bronz, réz, aluminium, zink stb. öntését vállalom

PAULO FERENCZ

Telefon 4-30 sz. Zápolya-utca 13 sz.

Halál eset alkalmával bárki meggyőződhet a
GEBAUER KAROLY ÉS TARSA

legrégebben fennálló temetkezési vállalat olismert legolcsóbb áraitól és lelkiismer-
tes kiszolgálásáról. Közalkalmazottak és menekülteknek nagy árengedmény.
Üzlet: Kossuth-u. 2. (Városháza) Telefon nappal 103. Éjjel 60.

Rühkenőcs, Kreolin, Kénvirág, Káliszappan és mindenféle
fertőtlenítő szerek

'Radikál' patkányirtó szer stb.

Telefon 14-80. legolcsóbban szerezhetők be Telefon 14-80
Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz.

P. czely- és Veres-utca sarkán

Családi házunk eladó!

(Péczeley-utca 1. - Veres-utca 9.)
Azonnali beköltözésre átadunk
4 szobát, fürdőszobát (belső
angol klozettel) konyhát, speizt,
fáskamarát, nyári udvari
ebédlőt, sertésólat, baromfi-
ólat!

Idégen lakó nincs!

Van hat szoba, előszoba és igen
sok mellékhelyiség. Vizvezeték,
mély furásu, igen jóvizű kut, szivó-
nyomó berendezéssel. Mindenütt
villanyvilágítás. Nagyon szép ud-
var, termő gyümölcsfák és park.

Ára 400 ezer korona!

Ez utolsó ár, alább egy fillérrel
sem eladó!

A Csapó-utcai villanyoson a „Fa-
ragó-utcai” megállónál kell le-
szállani. A Faragó-utcából balra
felől benyílló első utca a Péczeley
utca.

A villanyos megállóhoz 1 perccelire!

Csak délelőtt 9 órától 1 óráig,
vagy délután 5 órától 7 óráig
tekinthető meg.

Lapkihordó asszonyok

felvételnek lapunk kiadóhivatalában
Piac-utca 59. szám alatt.

Magyar Nemzeti Könyv és Lapkiadó-vállalat Részv.-Társ.

KÖNYVNYOMDÁJA

Telefon 3-48 sz. Debreczen, Piacz-u. 59. sz. Telefon 3-48 sz.

KÉSZIT:

minden a sokszorosító szakba vágó munkát
u. m.: rovatos iveket, folyóiratokat, keres-
kedelmi és más nyomtatványokat. Esküvői
és eljegyzési értesítéseket, névjegyeket,
gyászlapokat, műsorokat és falragaszokat

Költségvetéssel készséggel díjmentesen szolgál.